

Republika Hrvatska
Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa

NASTAVNI PLAN I PROGRAM

Obrazovni sektor: Promet i logistika

Zanimanje: Tehničar za logistiku i špediciju

I. OPĆI PODATCI O PROGRAMU-ZANIMANJU

OBRAZOVNI SEKTOR

Promet i logistika

NAZIV ZANIMANJA PREMA NACIONALNOJ KLASIFIKACIJI ZANIMANJA

Tehničar za logistiku i špediciju

TRAJANJE OBRAZOVANJA

Četiri godine

POSEBNI UVJETI ZA UPIS

Zdravstvena sposobnost - kontraindikacije

CILJ OBRAZOVNOG PROGRAMA:

Osim općih ciljeva, znanja, vještina i stajališta za osobni razvoj i daljnje učenje, obrazovni program učenicima omogućuje stjecanje praktičnih i teorijskih znanja i vještina za obavljanje poslova tehničara za logistiku i špediciju:

- stjecanje sposobnosti za organizaciju prijevoza po pojedinim granama prometa;
- stjecanje sposobnosti za optimalno korištenje prijevoznih jedinica tijekom prijevoza;
- stjecanje znanja za poslove osiguranja robe u prijevozu;
- stjecanje znanja za pripremu dokumenata i robe za carinjenje i carinski postupak;
- stjecanje znanja za poslove skladištenja i skladišnoga poslovanja;
- stjecanje znanja za obavljanje konsignacijskih, sajamskih, agencijskih i posebnih poslova;
- razvijanje sposobnosti brzoga i točnog planiranja i izvršenja prijevoza robe;
- tijekom obrazovanja treba jačati odgojnu komponentu, naučiti raditi na siguran način i stjecati radne navike.

STANDARD ZANIMANJA

1. **Naziv zanimanja: Tehničar za logistiku i špediciju**
2. **Razina složenosti: IV**
3. **Stručne kompetencije:**
  - a) **posjeduje odgovarajuća znanja iz računalstva koja primjenjuje za pronalaženje podataka važnih za organizaciju i rad;**
  - b) **raspolože odgovarajućim znanjima potrebnim za organiziranje prijevoza pošiljaka cestom, željeznicom, zrakom, morem i rijekom;**
  - c) **poznaje tehnologiju izdavanja i pribavljanja transportne dokumentacije;**
  - d) **poznaje tehnologiju rukovanja robom;**
  - e) **poznaje tehnologiju preuzimanja i distribucije pošiljaka;**
  - f) **posjeduje znanja za sklapanje ugovora o osiguranju tereta, ukrcaju i iskrcaju tereta, uskladištenju robe;**

- g) posjeduje znanja za obavljanje poslova kontrole robe, sajamskih poslova, konsignacijskih poslova, agencijskih poslova;**
- h) posjeduje znanja za organizaciju prijevoza živih životinja, lakopokvarljive robe i opasnih tereta;**
- i) posjeduje znanja za zastupanje nalogodavca prema trećim osobama i u slučaju havarije;**
- j) poznaje tehničke, tehnološke i eksploatacijske značajke prijevoznih sredstava koja se koriste za obavljanje djelatnosti;**
- k) zna izdavati jamstvena pisma, potvrde i druge dokumente;**
- l) zna izraditi kalkulaciju, obaviti obračun za izvršene usluge, kontrolirati ispravnost dokumenata te izvršiti kontrolu obračuna i naplate vozarine i carine.**

Opis stručnog standarda

Glavna svrha	Ključni poslovi	Kompetencije
Organizirati logističke usluge, otpremu i dopremu robe	Prodaja špediterskih usluga	<ul style="list-style-type: none"> - sposoban je izabrati i sam interpretirati potrebne informacije (upute o radu); - zna promovirati špediterske usluge; - zna obraditi upit i dati ponudu; - zna sklopiti ugovor s nalogodavcem; - zna davati stručne savjete i informacije.
	Organizacija prijevoza robe	<ul style="list-style-type: none"> - zna izabrati prijevozni put i način prijevoza; - zna izdavati i pribavljati transportnu dokumentaciju; - sposoban je pratiti tijek prijevoza; - sposoban je organizirati distribuciju robe.
	Organizacija carinjenja robe	<ul style="list-style-type: none"> - sposoban je pribaviti i obraditi dokumente za carinjenje robe; - sposoban je zastupati nalogodavca u carinskome postupku; - zna naplatiti carinski dug.
	Organizacija osiguranja robe	<ul style="list-style-type: none"> - zna zaključiti ugovor o osiguranju; - sposoban je zastupati nalogodavca u slučaju štete.
	Organizacija poslova kontrole robe	<ul style="list-style-type: none"> - sposoban je posredovati pri kontroli inspeksijskih službi; - sposoban je organizirati kontrolu količine i kakvoće robe.

	Organizacija skladištenja i rukovanja robom	<ul style="list-style-type: none"> - sposoban je organizirati skladištenje robe; - sposoban je organizirati poslove rukovanja s robom.
	Organizacija agencijskih poslova	<ul style="list-style-type: none"> - sposoban je zastupati broдача; - sposoban je zastupati prijevoznika u cestovnome prijevozu; - sposoban je zastupati prijevoznika u zračnome prometu.
	Praćenje i primjenjivanje propisa i pravila	<ul style="list-style-type: none"> - sposoban je pratiti i primjenjivati propise i pravila u međunarodnoj trgovini i prijevozu; - sposoban je pratiti i primjenjivati propise i pravila u financijskome poslovanju; - sposoban je izvršavati administrativne poslove.
	Primjenjivanje mjera zaštite na radu, očuvanja zdravlja i okoliša	<ul style="list-style-type: none"> - zna propise zaštite na radu, očuvanja zdravlja i okoliša; - poznaje i zna koristiti sredstva za zaštitu okoliša.

II. NASTAVNI PLAN

R.b.	Nastavni predmet	1.g.	2.g.	3.g.	4.g.	Oznaka programa
		Tjedni broj sati				
1.	Hrvatski jezik	3	3	3	3	
2.	1. strani jezik	3	3	3**	3**	
3.	2. strani jezik	2	2	2	2	
4.	Povijest	2	2			
5.	Geografija	2	2*			
6.	Politika i gospodarstvo				2	
7.	Tjelesna i zdravstvena kultura	2	2	2	2	
8.	Vjeronauk/Etika	1	1	1	1	
9.	Matematika	3	3	3	3	
10.	Fizika	2	2			
11.	Računalstvo	2	2			
12.	Biologija	1				
13.	Osnove prijevoza i prijenosa	2				
14.	Poznavanje robe	2				
15.	Terminali i mehanizacija	2				
16.	Ekonomika prometa			2		
17.	Skladišno poslovanje		2			
18.	Poslovne komunikacije			2		
19.	Financijsko poslovanje		2			
20.	Organizacija prijevoza tereta			3		
21.	Međunarodno poslovanje			2		
22.	Prometno pravo		2			
23.	Špedicija			2	2	
24.	Osiguranje u prijevozu				2	
25.	Agencijski poslovi				3	
26.	Logistika			2	2	
27.	Praktična nastava			3	7	
	UKUPNO	29	28	30	32	

* jedan sat prometne geografije

**jezik u struci

Praktična nastava u 4. godini izvodi se u funkciji završnog ispita.

III. OBVEZNI NAČIN PROVJERAVANJA ZNANJA I UMIJEĆA

Nastavni predmet	Obvezni način provjere
Osnove prijevoza i prijenosa	usmeno, pisano
Poznavanje robe	usmeno, pisano
Terminali i mehanizacija	usmeno, pisano
Ekonomika prometa	usmeno, pisano
Skladišno poslovanje	usmeno, pisano
Poslovne komunikacije	usmeno, pisano
Financijsko poslovanje	usmeno, pisano
Organizacija prijevoza tereta	usmeno, pisano
Međunarodno poslovanje	usmeno, pisano
Prometno pravo	usmeno, pisano
Špedicija	usmeno, pisano
Osiguranje u prijevozu	usmeno, pisano
Agencijski poslovi	usmeno, pisano
Logistika	usmeno, pisano
Praktična nastava	usmeno, praktični radovi, vođenje dnevnika

IV. POTREBNA STRUČNA SPREMA NASTAVNIKA

Nastavni predmet	Nastavnik	Izobrazba
Osnove prijevoza i prijenosa	profesor	dipl. ing. prometa
Poznavanje robe	profesor	dipl. ing. kemijske tehnologije prof. kemije dipl. ing. kemije
Terminali i mehanizacija	profesor	dipl. ing. prometa
Ekonomika prometa	profesor	dipl. ekonomist dipl. ing. prometa
Skladišno poslovanje	profesor	dipl. ekonomist dipl. ing. prometa
Poslovne komunikacije	profesor	dipl. ekonomist
Financijsko poslovanje	profesor	dipl. ekonomist
Organizacija prijevoza tereta	profesor	dipl. ing. prometa dipl. ekonomist
Međunarodno poslovanje	profesor	dipl. ekonomist
Prometno pravo	profesor	dipl. pravnik dipl. ing. prometa
Špedicija	profesor	dipl. ekonomist dipl. ing. prometa
Osiguranje u prijevozu	profesor	dipl. ekonomist dipl. pravnik

Agencijski poslovi	profesor	dipl. ekonomist dipl. ing. pomorskoga prometa
Logistika	profesor	dipl. ing. prometa
Praktična nastava	profesor stručni učitelj	dipl. ing. prometa dipl. ekonomist ekonomist

V. IZVOĐENJE PROGRAMA

RAD S UČENICIMA U SKUPINAMA

Nastavni predmet	Nastavnik	Razred	Najmanji broj sati vježbi	Najveći broj učenika u skupini
Računalstvo	profesor	1.	60	15
Praktična nastava	profesor ili stručni učitelj	3.	105	15
		4.	224	15

**NAJNUŽNIJI MATERIJALNI UVJETI
ZA IZVOĐENJE PROGRAMA**

Prostor	Oprema	Nastavni predmet
Univerzalna učionica	Školska ploča, slike, sheme i modeli.	
Specijalizirana učionica	16 računala povezanih u mrežu s mogućnošću pristupa internetu (računalo nastavnika s CD pisačem), LCD projektor, pisac, programska oprema za obradbu teksta, tablični proračun i baze podataka.	Računalstvo stručni predmeti
Specijalizirana učionica	Računalo nastavnika (s CD pisačem), LCD projektor, pisac, slike, sheme i modeli.	stručni predmeti

VI. OKVIRNI NASTAVNI PROGRAMI

Nastavni predmet: Osnove prijevoza i prijenosa

Razred: prvi (1)

Razred	1.	2.	3.	4.
Broj sati	2 (70)	-	-	-

Zadaci:

- shvatiti značenje, mjesto i ulogu prometa u gospodarstvu;
- stečena znanja iz ovog predmeta trebaju pomoći u svladavanju predmeta u području rada koji se kasnije izučava;
- upoznati učenike s obilježjima i opremom prijevoznih i prijenosnih putova u pojedinim granama prometa;
- upoznati učenike sa stajnim točkama - terminalima u svakoj grani prometa te s njihovim sadržajima i opremom;
- upoznati učenike sa sredstvima prijevoza i prijenosa u svakoj grani prometa te s njihovim obilježjima;
- upoznati učenike s preobrazbom i prijenosom energije te njezinom uporabom u pojedinim granama prometa;
- upoznati učenike s uporabom i načinima održavanja sredstava prijevoza i prijenosa i infrastrukture u svakoj grani prometa;
- upoznati učenike s osnovama tehnologije prijevoza i prijenosa u pojedinim granama prometa;
- upoznati učenike s važnošću i zadaćama paletizacije te jedinstvenošću prijevoznoga procesa - integralni prijevoz s njegovim prednostima.

Sadržaj:

1. razred

Nastavna cjelina	Očekivani rezultati	Nastavni sadržaji
Općenito o prometu	- znati značaj prometa, - znati vrste prometnih grana i strukture prometnih usluga.	- značenje, pojam i podjela prometa; - određivanje pojedinih prometnih grana; - ustrojstvo prometnih usluga.
Prijevozni i prijenosni putovi u pojedinim granama prometa	- znati prijevozne i prijenosne putove pojedinih prometnih grana i njihove osnovne značajke.	- putovi u cestovnom prometu; - prijevozni i prijenosni putovi u prometu cjevovodima i prijenosnim trakama; - putovi u željezničkom prometu;

		<ul style="list-style-type: none"> - putovi u pomorskom prometu; - putovi u riječnom, jezerskom i kanalskom prometu; - putovi u zračnom prometu; - prijevozni i prijenosni putovi u pošti i telekomunikacijama.
Stojne točke - terminali u pojedinim granama prometa	- znati vrste stajnih točaka pojedinih prometnih grana, njihove sadržaje, funkcije i operativne površine.	<ul style="list-style-type: none"> - stojne točke u cestovnom prometu; - stojne točke u željezničkom prometu; - stojne točke u prometu na vodi; - stojne točke u zračnom prometu; - stojne točke u pošti i telekomunikacijama.
Sredstva prijevoza i prijenosa u pojedinim granam prometa	<ul style="list-style-type: none"> - znati vrste prijevoznih i prijenosnih sredstava u pojedinim prometnim granama, njihove značajke, - znati koja sredstva koristimo za prijevoz, odnosno prijenos u pojedinim slučajevima. 	<ul style="list-style-type: none"> - sredstva prijevoza u cestovnom prometu; - sredstva za prijevoz putnika u gradovima; - prijevozna sredstva u pomorskom prometu; - prijevozna sredstva na unutarnjim plovnim putovima; - prijevozna sredstva u zračnom prometu; - sredstva prijevoza i prijenosa.
Pogonska energija	<ul style="list-style-type: none"> - znati izvore energije koji se koriste u prometu, - znati prednosti i nedostatke korištenja pojedinih vrsta energije na okoliš, lokalno i globalno. 	<ul style="list-style-type: none"> - općenito o energiji i njezinoj uporabi u prometu; - potrošnja energije u prometu.
Održavanje sredstava prijevoza i prijenosa	- poznavati osnovna obilježja održavanja prijevoznih, prijenosnih sredstava i infrastrukture.	<ul style="list-style-type: none"> - održavanje sredstava prijevoza i infrastrukture u željezničkom prometu; - održavanje sredstava prijevoza i infrastrukture u prometu na vodi; - održavanje sredstava prijevoza i infrastrukture u zračnom prometu; - sredstva prijenosa u pošti i telekomunikacijama.
Osnove tehnologije prijevoza i prijenosa	- znati tehnološke procese prijevoza (prijenosa) u pojedinim granama prometa za prijevoz putnika, robe, pošiljke, informacije.	<ul style="list-style-type: none"> - osnove tehnologije prijevoza u cestovnom prometu; - osnove tehnologije prijevoza u željezničkom prometu; - osnove tehnologije prijevoza u pomorskom prometu i prometu na unutarnjim plovnim putovima; - osnove tehnologije prijevoza u zračnom prometu; - osnove tehnologije prijevoza u pošti

		i telekomunikacijama.
Obilježja prometnih grana	- znati prednosti i nedostatke pojedinih prometnih grana u svrhu odabira optimalnoga prijevoznog puta i sredstva.	- cestovni promet; - promet cjevovodima; - pomorski promet; - riječni, jezerski i kanalski promet; - željeznički promet.
Osnove jedinstvenosti prijevoznoga procesa, kombinirani, integralni prijevoz	- poznavati načine i sustave jedinstvenoga prijevoznog procesa, - znati važnost jedinstvenoga prijevoznog procesa u pružanju usluge prijevoza i prijenosa.	- tehnologija prijevoza s primjenom paleta; - tehnologija prijevoza s primjenom kontejnera; - tehnologija prijevoza sredstava jedne grane prometa na/u sredstvu druge grane prometa; - kontejnerizacija i paletizacija u poštanskom prometu.

Metodičke napomene:

Pristup prigodom ostvarivanja ovog programa treba biti enciklopedijski, jer je sadržaj predmeta tako ustrojen da učenici nauče osnovne pojmove u pojedinim granama prometa. Predmet je osnova za ostale stručne predmeta čiji se sadržaji izučavaju u ostalim godinama obrazovanja.

Nastavne cjeline 3 i 9 potrebno je uskladiti s predmetom *Terminali i mehanizacija* koji se izvodi u prvoj godini školovanja.

Pri izradbi izvedbenoga programa obvezatno treba predvidjeti fond sati vezan uz vježbe te ostvarivanje dijelova programa kroz referate učenika.

U izvedbenom programu potrebno je predvidjeti i vrijeme potrebno za posjet poduzećima prometa i veza i stojnim točkama - terminalima.

Nastavni predmet: Poznavanje robe

Razred: prvi (1.)

Razred	1.	2.	3.	4.
Broj sati	2 (70)	-	-	-

Zadatci:

- upoznati najvažnije vrste robe kao proizvoda koji se nudi na tržištu;
- upoznati fizikalno-kemijska svojstva robe značajnih za prijevoznu sposobnost, uskladištenje i čuvanje robe;
- upoznati mjere zaštite tereta – robe tijekom rukovanja i uskladištenja;
- ukazati na važnost i oblike ambalaže za čuvanje robe tijekom prijevoza i uskladištenja.

Sadržaj:

1. razred

Nastavna cjelina	Očekivani rezultati	Nastavni sadržaji
Opći pojmovi o robi	- znati vrste, svojstva i kvalitetu robe.	- pojam i podjela robe; - svojstva robe; - kvaliteta robe i normizacija.
Tvari u prirodi	- znati vrste, sastav, svojstva i uporabu tvari.	- podjela i vrste tvari; - sastav, svojstva i uporaba organskih i mineralnih tvari.
Goriva	- znati vrste i značajke goriva.	- prirodna i umjetna čvrsta goriva; - nafta i proizvodi od nje; - plinovi.
Industrijska preradba drva	- znati mehaničku i kemijsku preradbu i proizvode preradbe drva.	- mehanička preradba drva i proizvodi preradbe; - kemijska preradba drva – drvenjača, celuloza, papir.
Proizvodi široke potrošnje	- znati sirovine u tekstilnoj industriji, - znati proizvodnju gume, preradbu kože i proizvode preradbe.	- sirovine u tekstilnoj industriji; - proizvodnja gume, gumena roba; - preradba kože i kožni proizvodi.
Građevni materijal	- poznavati osnovna obilježja građevnih veziva, konstrukcijskih građevnih materijala i građevne keramike.	- građevna veziva; - konstrukcijski građevni materijali; - građevna keramika.
Staklo i roba od stakla	- znati vrste sirovina i	- sirovine i preradba;

	preradbu, - znati vrste stakla i robe od njega.	- vrste stakla; - roba od stakla.
Proizvodi kemijske industrije	- znati svojstva i vrste proizvoda kemijske industrije.	- grane kemijske industrije i njezini proizvodi; - kiseline, lužine i soli; - umjetna gnojiva; - sapuni i deterdženti; - boje i lakovi.
Proizvodi metalne industrije	- poznavati svojstva i vrste značajnijih kovina i metalne robe.	- kovine u gospodarstvu (željezo, bakar, aluminij), - metalna roba.
Proizvodi prehrambene industrije	- poznavati svojstva i vrste živežnih namirnica, - poznavati proizvodnju zdrave hrane.	- živežne namirnice (sastav hrane, kvarenje, konzerviranje, provjera ispravnosti, propisi o kvaliteti); - vrste namirnica (meso i prerađevine, mlijeko i mliječni proizvodi, žitarice i mlinarski proizvodi, voće i povrće, alkoholna pića); - proizvodnja zdrave hrane.

Metodičke napomene:

U uvodnom dijelu programa učenike je potrebno uvesti u sadržaje programa kroz opće pojmove o robi, njezinoj kvaliteti, standardizaciji, odnosno o važnosti raznih vrsta robe kao materijalnih dobara svakoga razvijenoga gospodarstva. Bitno je da se učenici upoznaju s temeljnim vrstama robe (sirovinama, poluproizvodima i finalnim proizvodima) i njezinim svojstvima kako bi pravilno rukovali tom robom, odnosno organizirali njezin prijevoz.

Kroz sadržaje druge cjeline učenicima treba ukazati da je priroda osnovni izvor svega što je čovjek proizveo.

U cjelini *Goriva* potrebno je obraditi osnovne vrste prirodnih goriva (čvrsta, tekuća i plinovita), a potom se, jednostavnim objašnjavanjem postupaka preradbe, zadržati na osnovnim vrstama finalnih proizvoda te njihovim svojstvima, pakiranju i prijevozu.

Proizvodi široke potrošnje - uz kratko objašnjenje tehnoloških postupaka potrebno je zadržati se na osnovnim vrstama robe te njezinim svojstvima, osobito tijekom skladištenja i prijevoza.

Nakon cjelina u kojima je uglavnom bila obrađena roba organskog podrijetla, prelazimo na cjeline u kojima se obrađuje roba mineralnog podrijetla. Obraduju se vrste stijena u prirodi, prelazimo na industriju građevnoga materijala - od prirodnog do umjetnih veziva - pa preko građevinske keramike na staklo, odnosno staklenu robu.

Slijede vrste robe koje su proizvod većih grana industrije, poput kemijske i metaloprerađivačke. Naglasak treba staviti na finalne proizvode, njihova svojstva i uporabu, a nepotrebno je upuštati se u tumačenje složenih tehnoloških procesa (samo informativno).

Na kraju programa obrađuje se cjelina *Proizvodi prehrambene industrije* pri čemu treba naglasiti osnovne vrste namirnica te njihova svojstva (pokvarljivost), pakiranje i propise tijekom skladištenja i prijevoza.

Tijekom nastave treba redovito pratiti i ocjenjivati rad učenika.

Nastavni predmet : Terminali i mehanizacija

Razred: prvi (1.)

Razred	1.	2.	3.	4.
Broj sati	2 (70)	-	-	-

Zadatak:

Stjecanje temeljnih znanja o tehničkim i tehnološkim obilježjima prekrcajnih terminala i mehanizacije.

Sadržaj:

1. razred

Nastavna cjelina	Očekivani rezultati	Nastavni sadržaj
Terminali	<ul style="list-style-type: none"> - znati što je i čemu služi terminal, - znati vrste terminala prema različitim kriterijima, - znati karakteristične sadržaje različitih vrsta terminala, - poznavati ranžiranje kao operacije na terminalima, ali i kao opći princip usmjeravanja pošiljaka, - uočiti mogućnosti zadovoljavanja različitih zahtjeva određenom vrstom opreme terminala, - znati vrste skladišta prema funkciji, - znati obilježja poslovanja i osnovne sadržaje pojedinih skladišta.	<ul style="list-style-type: none"> - pojam i vrste terminala; - vrste terminala prema predmetu prevoženja; - zajednički sadržaji putničkih terminala u svim vidovima prometa; - vrste terminala prema vidu prijevoza; - autoteretni kolodvor; - željeznički terminali; - ranžiranje; - vrste terminala prema vrsti robe; - kontejnerski, za sipine, za tekućine i ukapljene plinove, za generalni teret, za žive životinje...; - lokacija, sadržaji i osnovna obilježja poslovanja industrijskih, trgovačkih, špediterskih i javnih skladišta.
Uloga terminala u prijevoznom sustavu	<ul style="list-style-type: none"> - znati koja je uloga terminala u prijevoznom sustavu, - znati klasifikaciju terminala prema važnosti, - znati važne pokazatelje vezane uz terminale.	<ul style="list-style-type: none"> - geoprometni položaj terminala; - gravitacijsko područje terminala; - statički i dinamički kapacitet; - statički i dinamički obujam prijevoza.

<p>Prekrcajna mehanizacija</p>	<ul style="list-style-type: none"> - znati elemente ručnog prekrcaja, prednosti i nedostatke te razloge korištenja mehanizacije, - znati skupine prekrcajne mehanizacije, - znati principe izračunavanja kapaciteta prekrcajnih sredstava, - znati tehničko-tehnološke značajke pojedinih vrsta prekrcajne mehanizacije, - znati obilježja i zahtjeve rada različitih vrsta dizalica, - poznavati koja se oprema koristi pri izdavanju robe. 	<ul style="list-style-type: none"> - ručni prekrcaj – značajke; - izračun kapaciteta ručnog prekrcaja; - odnos troškova ručnoga i mehaniziranog prekrcaja s porastom količine robe; - mehanizacija s cikličnim načinom rada; - mehanizacija s kontinuiranim načinom rada; - skladišna, proizvodna i prekrcajna mehanizacija u terminalima; - kapaciteti prekrcajnih sredstava; - jednostavna prekrcajna sredstva i kako ona poboljšavaju prekrcajni rad u odnosu na ručni prekrcaj; - ručna industrijska vozila; - industrijska vozila na pogon; - viličari: kontejnerski; za generalne terete i ostali; - transporteri - prijenosnici: trakasti, člankasti, valjčasti, lančani, ovjesni, elevator, pužni, hidraulični, pneumatski, gravitacijski; - vrste i obilježja, konstrukcija i opterećenje dizalica; - okretne dizalice, mosne dizalice, kombinirane i ostale dizalice; - posebna prekrcajna sredstva.
--------------------------------	--	---

Nastavni predmet: Ekonomika prometa

Razred: treći (3.)

Razred	1.	2.	3.	4.
Broj sati	-	-	2 (70)	-

Zadatci:

- upoznati pojam i sadržaj ekonomike prometnoga sustava te utjecaj prometa na razvoj gospodarstva;
- upoznati proces nastajanja prometnih troškova i stvaranje vrijednosti prometne usluge;
- upoznati i usvojiti ekonomska obilježja prometnih grana;
- osposobiti za samostalno praćenje, proučavanje, analizu, kontrolu i upravljanje u sustavu prometa te razviti sposobnost ekonomskog mišljenja .

Sadržaj:

3. razred

Nastavna cjelina	Očekivani rezultati	Nastavni sadržaji
Ekonomika prometa i promet	- usvojiti temeljne ekonomske pojmove, shvatiti pojam logistike.	- pojam i sadržaj ekonomike; - temeljni pojmovi o prometu; - podjela prometa; - suvremeni sustavi distribucije roba i promet; - kriteriji vrjednovanja prometnih grana; - koncept logistike.
Gospodarski razvitak i promet	- osposobiti učenika za samostalno praćenje promjena u okruženju.	- uloga i utjecaj prometa na gospodarstvo; - promet kao dio gospodarstva; - promet u Hrvatskoj i suvremene europske integracije; - privatizacija, liberalizacija, deregulacija i globalizacija u prometu.
Troškovi i prihodi u prometu	- znati proces nastanka troškova u prijevozu.	- nastajanje prometnih troškova, stvaranje, oblikovanje i utvrđivanje vrijednosti prometne usluge; - značajke, klasifikacija, dinamika i ustrojstvo troškova u prometu.
Obilježja tržišta prometnih grana	- usvojiti pojam tržišta te moći	- obilježja prometa kao uslužne djelatnosti; - opći pojmovi o tržištu prometnih usluga;

	prepoznati njegove zakonitosti u okruženju.	- obilježja i determinante ponude i potražnje na tržištu prometnih usluga; - ekonomska politika i prometno tržište: regulacija, deregulacija, tržišni neuspjesi, privatizacija.
Ekonomika prometnih grana	- znati s ekonomskoga stanovišta odabrati najpovoljniju prijevoznu granu.	- suradnja prometnih grana; - uloga i ekonomska obilježja; - organizacija; - izmjeritelji rada; - pokazatelji uspješnosti rada u prometu.
Ekonomika prometnoga sustava	- poznavati utjecaj prometa na okruženje.	- integracija u prometu; - promet kao sustav; - promet i čovjekov okoliš; - perspektive prometa i buduća uloga.

Metodičke napomene:

Učenicima omogućiti da steknu spoznaju o prometu kao segmentu uslužnih djelatnosti koji u suvremenome gospodarskom razvitku zauzima sve veću važnost i udio u strukturi društvenoga proizvoda, zbog čega gospodarstvenost ove djelatnosti ima sve veći značenje. Na temelju ovih znanja učenici moraju naučiti, shvatiti i samostalno promišljati i analizirati prag rentabilnosti na razini prijevoznoga sredstva, odnosno prijevoza u cjelini. Potrebno je obraditi čimbenike i strukturu vrijednosti prijevozne usluge, i to s makro i mikro aspekta. Upozoriti na sukladne i konfliktne interese i ciljeve mikro subjekata i, nasuprot, makro (općih) interesa.

U nastavnoj cjelini *Ekonomika prometnih grana* potrebno je obraditi sve grane prometa.

Literatura za nastavnike:

Perić, Radačić, Šimulčik, *Ekonomika prometnog sustava*, Fakultet prometnih znanosti

Nastavni predmet : Skladišno poslovanje

Razred: drugi (2.)

Razred	1.	2.	3.	4.
Broj sati	-	2 (70)	-	-

Zadatci:

- upoznati skladište i njegovu funkciju;
- upoznati tipove i opremu skladišta;
- upoznati tehnološki proces poslovanja u skladištu;
- upoznati pojam i vrste zaliha u skladištu;
- upoznati uzroke i vrste skladišnih gubitaka;
- osposobiti učenike za vođenje skladišnih evidencija i dokumentacije;
- upoznati vrste i postupke nadzora robe u skladištu.

Sadržaj:

2. razred

Nastavna cjelina	Očekivani rezultati	Nastavni sadržaj
Skladište	- znati čemu služe skladišta i koje su vrste skladišta.	- pojam skladišta; - vrste skladišta.
Lokacija i uređenje skladišta	- znati lokaciju, uređenje i opremu skladišta.	- lokacija skladišta; - uređenje skladišnoga prostora; - oprema u skladištu; - smještaj robe u skladištu; - iskorištenost skladišnoga prostora.
Poslovanje u skladištu	- znati osoblje u skladištu, - znati preuzimanje, skladištenje i otpremu robe.	- preuzimanje robe u skladištu; - istovar primljene robe; - kvantitativno i kvalitativno preuzimanje; - uskladištenje robe; - manipuliranje robom u skladištu; - komisioniranje robe; - izdavanje robe; - otprema robe; - dokumentacija za vođenje evidencije; - pravila ispunjavanja skladišne evidencije.

Zalihe robe	<ul style="list-style-type: none"> - znati što su i čemu služe zalihe robe u skladištu, - znati kako se prati stanje robe u skladištu i zašto je to važno. 	<ul style="list-style-type: none"> - zalihe; - pojam i vrste zaliha; - uloga zaliha; - ažuriranje zaliha; - plan i izvođenje kontrole kvalitete i kvantitete zaliha.
	<ul style="list-style-type: none"> - znati fizičke i postupke s dokumentacijom pri izdavanju robe. 	<ul style="list-style-type: none"> - izdavanje robe; - narudžbenica, zaključnica, sastavnica...; - komisioniranje; - kontrola komisiona; - planiranje otpreme i naručivanje prijevoznih sredstava; - predaja robe na prijevoz i otprema.
	<ul style="list-style-type: none"> - znati koja se oprema koristi pri izdavanju robe. 	<ul style="list-style-type: none"> - oprema koja se koristi za pripremu, utovar i otpremu robe; - automatski čitači, računalno ažuriranje evidencija i generiranje dokumentacije; - dozatori.
	<ul style="list-style-type: none"> - znati kako se utvrđuje odstupanje stvarnoga od dokumentacijskog stanja robe. 	<ul style="list-style-type: none"> - komisijски zapisnik o kvantitativnom i kvalitativnom preuzimanju robe; - reklamacija.
Robni gubitci i mjere za njihovo sprječavanje	<ul style="list-style-type: none"> - znati što su, kako nastaju i kako se razlikuju gubitci robe u skladištu, - znati kako se utvrđuju normativi i sprječavaju gubitci robe i zašto je to važno. 	<ul style="list-style-type: none"> - pojam, uzroci i posljedice robnih gubitaka; - kalo; - rasap i rastur; - lom; - krađa; - evidencijske razlike.
Inventura – popis robe	<ul style="list-style-type: none"> - znati što je, zašto i kako se obavlja popis robe. 	<ul style="list-style-type: none"> - pojam i vrste popisa robe; - tehnika rada pri popisu robe.
Nadzor rada skladišta	<ul style="list-style-type: none"> - znati zašto je skladišno poslovanje posebno podložno nadzoru, - znati koje sve inspekcijske službe dolaze u obzir pri nadzoru skladišta. 	<ul style="list-style-type: none"> - značenje načela «Roba je novac»; - propisi koji se odnose na materijalno poslovanje – presumpcija krivnje skladišnog osoblja; - inspekcijski nadzor.
Skladišno osoblje	<ul style="list-style-type: none"> - znati koja su radna mjesta zastupljena u skladištu i kakve kvalitete moraju imati radnici. 	<ul style="list-style-type: none"> - skladišno osoblje; - izbor i zadatci skladišnog osoblja; - odgovornost skladišnog osoblja.

Nastavni predmet: Poslovne komunikacije

Razred: treći (3.)

Razred	1.	2.	3.	4.
Broj sati	-	-	2 (70)	-

Zadaci:

- naučiti oblikovanje i izradbu poslovnih dopisa;
- naučiti ispunjavanje tiskanica i obrazaca;
- naučiti dopisivanje u poslovanju vezano za logistiku i menadžment;
- osposobiti se za rukovanje uredskom tehnikom;
- usvojiti temeljne norme u usmenom komuniciranju;
- naučiti uspješno komunicirati u poslovnoj i privatnoj praksi.

Sadržaj:

3. razred

Nastavna cjelina	Očekivani rezultati	Nastavni sadržaj
Poslovno dopisivanje	- znati oblikovati i sastaviti poslovni dopis, - znati razlikovati i popuniti tiskanicu za određene poslove, - svladati tehniku primopredaje dokumenata i poslovnih dopisa.	- pojam, značenje i podjela dopisivanja; - poslovni papiri; - izradba i oblikovanje osnovnog dopisa; - inicijativa u poslovnom dopisivanju; - dispozicija, potvrda primitka naloga, tovarni list, osiguranja, račun, zapisnik o šteti, reklamacija, prosvjedi, primopredaja dokumenata i poslovnih dopisa.
Automatizacija poslovnih komunikacija	- znati primijeniti računalne sustave za oblikovanje i sastavljanje poslovnih dopisa, - znati rukovati uredskom tehnikom.	- primjena računala u poslovnom dopisivanju; - obradba standardnih poslovnih komunikacija putem računala; - rukovanje uredskom tehnikom; - kontakt sa strankama (osobni ili telefonski).
Komunikologija poslovnih komunikacija	- znati uspješno komunicirati u privatnoj i poslovnoj praksi, - usvojiti znanje kvalitetne i nekvalitetne komunikacije.	- oblici i funkcije komunikacije; - sociološki čimbenici komunikacije; - kvalitetna komunikacija; - nekvalitetna komunikacija; - kreativnost poduzetnika za uspješno poslovanje u tržišnom

		gospodarstvu.
Kreativnost	- znati razvijati kreativno mišljenje i razviti sposobnosti koje utječu na radne rezultate, - steći osobine uspješna menadžera.	- pojam i način registriranja kreativnog mišljenja; - način kreativnosti marketinga; - osobine čovjeka koje utječu na radne rezultate i sposobnosti; - osobine uspješna menadžera.
Vještine interpersonalne komunikacije	- znati važnost interpersonalne komunikacije u poslovnom okruženju.	- utjecaj interpersonalne komunikacije u poslovnom okruženju.
Marketinška komunikacija	- znati pojam i oblike marketinške komunikacije te izvore komunikacije.	- definiranje marketinške komunikacije; - oblici marketinške komunikacije; - elementi marketinške komunikacije (izvor komunikacije, poruka, primatelj, učinci komunikacije).

Metodičke napomene:

Programom su obuhvaćeni sadržaji poslovnog dopisivanja, ispunjavanja tiskanica i obrazaca, rukovanje uredskom tehnikom i norme u usmenom komuniciranju sa sudionicima u poslovanju. Prve bi se tri cjeline trebale obrađivati u prvom polugodištu, a ostale tri cjeline u drugom polugodištu. Kao što je vidljivo iz sadržaja programa, potrebno je jednu trećinu nastavnoga gradiva obraditi u vidu praktičnih vježbi po skupinama.

Uvod za izvođenje praktičnih vježbi je poznavanje rada na računalu. Praćenje učenika treba provoditi neprestano - usmenim i pisanim oblikom provjere usvojenih znanja. Potrebno je ocjenjivati i vježbe dopisa i popunjavanje obrazaca za poslovno dopisivanje.

Izvori literature

- A. Kliment, *Poslovno dopisivanje*, Školska knjiga, Zagreb
T. Kesić, *Marketinška komunikacija*, MATE, Zagreb, 1997.
K.K. Reardon, *Interpersonalna komunikacija*, Alinea, Zagreb, 1998.

Nastavni predmet: Financijsko poslovanje

Razred: drugi (2)

Razred	1.	2.	3.	4.
Broj sati	-	2 (70)	-	-

Zadatci:

- upoznati učenike s novčarskim sustavima;
- upoznati učenike s unutarnjim platnim prometom;
- upoznati učenike sa sustavima međunarodnoga plaćanja;
- osposobiti učenike za primjenu stečenih znanja u radu na poslovima špedicije.

Sadržaj:

2. razred

Nastavna cjelina	Očekivani rezultati	Nastavni sadržaji
Novčarstvo i novac	<ul style="list-style-type: none"> - znati pojam, ulogu važnost novca u društvu i gospodarstvu Republike Hrvatske, - znati oblike, funkcije i svojstva novca.	<ul style="list-style-type: none"> - pojam financija, novca i novčarstva; - oblici, funkcije i svojstva novca.
Platni promet	<ul style="list-style-type: none"> - poznavati pojam i ulogu platnoga prometa, - razlikovati vrste plaćanja, - znati pravilno ispuniti dokumentaciju platnoga prometa (HUB1, HUB1-1, mjenica, ček), - znati izračunati diskont mjenice, - znati primijeniti internetsko plaćanje.	<ul style="list-style-type: none"> - pojam i važnost platnoga prometa; - vrste platnoga prometa; - gotovinski platni promet; - kuna – novac RH; - bezgotovinski platni promet; - HUB1 i HUB1-1; - mjenica (pojam, uloga, diskontiranje); - ček (pojam, uloga); - internetsko bankarstvo.
Plemenite kovine, valute, devize	<ul style="list-style-type: none"> - usvojiti osnovna znanja o plemenitim kovinama, - znati izračun mjerenja finoće plemenitih kovina, - znati primijeniti devizni tečaj, - poznavati važnost eura.	<ul style="list-style-type: none"> - osnovno o plemenitim kovinama; - mjerenje finoće plemenitih kovina; - valute, devize, devizni tečaj, novčarski sporazum EMU.
Sustavi međunarodnih	<ul style="list-style-type: none"> - usvojiti pojam MDA i	<ul style="list-style-type: none"> - pojam i uloga

plaćanja	bankovne doznake, - znati vrste akreditiva i uočiti razlike u primjeni.	međunarodnoga dokumentarnog akreditiva; - vrste i podjela akreditiva; - pojam bankovne doznake.
Kalkulacije	- znati samostalno izraditi kalkulaciju nabavne i prodajne cijene proizvoda i usluga.	- pojam kalkulacija; - kalkulacija nabavne i prodajne cijene.

Metodičke napomene:

Ovaj se predmet uči dva sata tjedno u drugom razredu. Program je podijeljen u 5 nastavnih cjelina. Cilj je upoznati učenike i steći temeljna znanja o financijskom poslovanju s primjenom u špediciji.

U nastavnoj cjelini *Novčarstvo i novac* učenici se moraju upoznati s pojmom, oblicima, funkcijama i svojstvima novca.

U nastavnoj cjelini *Platni promet* učenike je potrebno upoznati s pojmom, vrstama i načinima plaćanja u RH.

U nastavnoj cjelini *Plemenite kovine, valute, devize* učenici trebaju steći osnovna znanja o plemenitim kovinama te ih je potrebno upoznati s vrstama suvremenoga novca.

U nastavnoj cjelini *Sustavi međunarodnih plaćanja* učenici se upoznaju s vrstama akreditiva i njihovom primjenom u poslovanju.

U nastavnoj cjelini *Kalkulacije* učenike treba osposobiti za samostalnu izradbu kalkulacija i proračun cijena roba i usluga.

Nastavni predmet: Organizacija prijevoza tereta

Razred: treći (3.)

Razred	1.	2.	3.	4.
Broj sati	-	-	3 (105)	-

Zadaci:

- znati temeljne pojmove iz područja prijevoza tereta u cestovnom, željezničkom i pomorskom prometu;
- upoznati pojmove i čimbenike koji utječu na ustrojstvo prijevoznoga procesa i teret kao predmet prijevoza;
- upoznati tehnologiju prijevoza tereta pomorskoga, cestovnog, željezničkog i zračnoga prometa;
- poznavati činitelje koji utječu na izbor itinerara (primjena softvera *Autoroute* i GPS-a);
- znati odabrati najpovoljniji element prijevoza u zadanim uvjetima prijevoza;
- prepoznati važnost isprava koje se koriste u prijevoznome procesu, popunjavanjem i obradbom;
- upoznati operativno osoblje u prijevoznome procesu i naći sebe kao djelatnika;
- spoznati važnost racionalizacije prijevoza, mjere racionalizacije te utjecaj dobre organizacije rada na smanjenje troškova poslovanja.

Sadržaj:

3. razred

Nastavna cjelina	Očekivani rezultati	Nastavni sadržaj
Teret kao predmet prijevoza i pojmovi u prijevozu tereta	<ul style="list-style-type: none"> - prepoznati važnost prijevoza tereta, - razlikovati pojedinu vrstu prijevoza tereta, - znati što je teret, a što roba, - znati svojstva tereta i opisati ih na konkretnom primjeru, - znati pokazati utjecaj tereta na cijenu prijevoza, - spoznati važnost pravilnoga pakiranja i obilježavanja tereta, - znati pojam, vrste i dimenzije paleta te način slaganja i zaštite tereta na paletama, - znati pojam, vrste i dimenzije kontejnera, a osobito oznake na njima (znati oznaku vlasnika i zemlje kojoj pripada te ostale bitne veličine), - prepoznati značenje prijevozne ambalaže.	<ul style="list-style-type: none"> - važnost prijevoza tereta za društvo općenito; - pojam prijevoza tereta i vrste teretnih prijevoza; - pojam tereta, njegova svojstva i utjecaj na cijenu prijevoza; - pakiranje i obilježavanje tereta; - palete; - kontejneri; - zaštita tereta i značenje prijevozne ambalaže.

Racionalizacija u prijevozu tereta	<ul style="list-style-type: none"> - znati što su preduvjeti za racionalizaciju i znati ih prepoznati na konkretnom primjeru, - prepoznati prednosti paletizacije i kontejnerizacije te uvjete za njihovu primjenu, - znati prepoznati mjeru racionalizacije ili novu tehnologiju prijevoza. 	<ul style="list-style-type: none"> - pojam i uvjeti za racionalizaciju; - paletizacija; - kontejnerizacija; - multimodalni prijevoz; - integralni prijevoz; - nove tehnologije prijevoza u pojedinim prometnim granama.
Operativno osoblje u prijevozu tereta	<ul style="list-style-type: none"> - znati zadaće i ovlasti operativnog osoblja, - znati propise o trajanju upravljanja vozilom i o odmorima posade vozila koji vrijede u RH i EU-u, - prepoznati ulogu i važnost pojedinoga člana operativnog osoblja u fazama tehnološkoga procesa. 	<ul style="list-style-type: none"> - zadaće i ovlasti operativnog osoblja cestovnoga, željezničkog, pomorskog i zračnoga prometa; - režim rada posade vozila i trajanje upravljanja vozilom prema odredbama zakona u RH, AETR-u i EU-u; - operativno osoblje i tehnološki proces prijevoza.
Dokumentacija u prijevozu tereta	<ul style="list-style-type: none"> - znati isprave s gledišta njihova značenja, izdavanja, popunjavanja i obradbe, - naučiti se odgovornosti za unesene podatke, detaljno ih analizirati te naučiti kako se i zašto ti podatci koriste. 	<ul style="list-style-type: none"> - prijevozne isprave za vozilo, posadu vozila i teret; - putni radni list, popunjavanje i analiza, usporedba s tahografom; - ugovori o prijevozu: teretni list u pojedinim granama prometa (nadopuna na gradivo iz <i>Prometnoga prava</i>), CMR; - zakonske odredbe o primjeni pojedine vrste isprava.
Tehnologija prijevoza tereta	<ul style="list-style-type: none"> - znati osnovne značajke prijevoza po sporazumu CMR, - poznavati provedbu prijevoznoga procesa po CMR-u, - razumjeti poslove u fazama prijevoznoga procesa pojedine prometne grane. 	<ul style="list-style-type: none"> - prijevoz prema pravilniku CMR-a; - struktura prijevoznoga procesa prema sporazumu CMR – provedba prijevoznoga procesa; - tehnologija prijevoza u pojedinoj prometnoj grani.
Složeni prijevozi tereta	<ul style="list-style-type: none"> - spoznati po kojim se zakonima i konvencijama obavljaju složeni prijevozi, dakle: prijevoz životinja, prijevoz opasnih tereta, prijevoz lakopokvarljivih tereta, prijevoz specijalnih tereta, - znati važnije odredbe 	<ul style="list-style-type: none"> - analiza Pravilnika o prijevozu živih životinja; - tehnološki proces prijevoza životinja; - ADR; - pojam i vrste opasnih tvari, uvjeti za rukovanje; - značajke vozila za prijevoz opasnih tvari; obilježavanje

	<p>Pravilnika o prijevozu životinja i samu tehnologiju prijevoza,</p> <ul style="list-style-type: none"> - znati što je ADR, što je opasna tvar i kako su tvari klasificirane, - znati kako se obilježava vozilo koje prevozi opasnu tvar i kako mora biti opremljeno, - razumjeti važnost mjera zaštite pri rukovanju i prijevozu opasnih tvari, - znati obaveze operativnog osoblja u tehnologiji prijevoza lakopokvarljivih tereta, - poznavati obilježja vozila za prijevoz lakopokvarljivih tereta, - znati pojam specijalnog prijevoza, - upoznati važnost elaborata itinerara kretanja specijalnog tereta – sadržaj, - znati zatražiti odobrenje za prijevoz, - znati kako se mora obilježiti vozilo i kakva je pratnja nužna, - poznavati mjere zaštite pri rukovanju i prijevozu specijalnih tereta. 	<ul style="list-style-type: none"> vozila, oprema vozila; - mjere zaštite pri rukovanju i prijevozu opasnih tvari; - pojam i vrste lakopokvarljivih tereta; - značajke i vrste vozila za prijevoz lakopokvarljivih tereta; - tehnološki proces prijevoza lakopokvarljivih tereta; - pojam specijalnog prijevoza – izvanredni prijevoz; - odobrenja i dozvole za prijevoz specijalnog tereta; - značajke vozila, obilježavanje, pratnja. - elaborat itinerara kretanja specijalnog tereta. - mjere zaštite.
Izmjritelji rada	<ul style="list-style-type: none"> - znati koji su to mjeritelji poslovanja, - znati kako se i zašto izračunavaju pokazatelji uspješnosti poslovanja. 	Izračunavanje pokazatelja uspješnosti poslovanja u cestovnome, željezničkom, zračnom i pomorskome prometu.

Metodičke napomene:

Nastavnik pri izvođenju programa temeljni naglasak treba staviti na primjer iz prakse. U obradbi pojedinih tema koristiti izvorne obrasce. Vježbe iz ovog predmeta ostvariti na način da učenici ispunjavaju prijevoznu dokumentaciju, te pojedine dijelove programa ostvaruju kroz izradbu referata učenika.

Gradivo treba predavati usmjeravajući učenike na ponavljanje gradiva srodnih predmeta koje su već odslušali (*Osnove prijevoza i prijenosa, Terminali i mehanizacija, Prometno pravo*), naučiti ih pravilnom analiziranju naučenoga te znati odabrati najpovoljniji prijevozni put i

prijevozno sredstvo u zadanim uvjetima prijevoza. Učenici trebaju naučiti po kojim se konvencijama i zakonima obavlja međunarodni prijevoz te prijevoz specijalnih, opasnih, lakopokvarljivih tereta i živih životinja.

Isprave treba obraditi sa stajališta važnosti izdavanja, popunjavanja i obradbe po svršetku prijevoza.

Pri izradbi izvedbenoga programa nastavnik treba planirati posjet poduzećima za promet i veze te terminalima u prometu.

Praćenjem rada učenika nastavnik će, u rubrici bilješke, bilježiti zapažanja o učenikovu interesu, motivaciji i sposobnostima.

Izvor literature:

Zvonimir Aržek, *Transport i osiguranje*, Zagreb

mr. Branimir Golac, *Organizacija i tehnika prijevoza tereta u cestovnom prometu*, Škola za cestovni promet, Zagreb, 2001.

prof. dr. Damir Božićević, dr. sc. Dražen Kovačević, *Suvremene transportne tehnologije*, Zagreb, 2002.

Nastavni predmet: Međunarodno poslovanje

Razred: treći (3.)

Razred	1.	2.	3.	4.
Broj sati	-	-	2 (70)	-

Zadatci:

- shvatiti značenje vanjske trgovine za Republiku Hrvatsku;
- upoznati poslove uvoza i izvoza robe i usluga;
- naučiti tehniku operativnog rada u ostvarenju međunarodnoga poslovanja;
- upoznati temelje vanjskotrgovinskoga i deviznog sustava;
- upoznati se s načinom sklapanja ugovora u međunarodnom poslovanju;
- upoznati se s dokumentima u međunarodnom poslovanju.

Sadržaj:

3. razred

Nastavna cjelina	Očekivani rezultati	Nastavni sadržaj
Osnovni pojmovi iz međunarodnoga poslovanja	<ul style="list-style-type: none"> - treba znati koja je uloga i značenje međunarodnoga poslovanja za RH, - treba znati motive nastupa na stranom tržištu, što utječe na tvrtke i države da se bave međunarodnim poslovanjem, - treba znati kako se prate i vode rezultati međunarodnoga poslovanja, - treba znati važnost marketinga u svjetskim okvirima, - treba znati da je međunarodni marketing jedan od bitnih dijelova strategije poslovanja poduzeća.	<ul style="list-style-type: none"> - pojam, značenje i uloga međunarodnoga poslovanja; - činitelji koji potiču i ograničavaju razvoj međunarodnoga poslovanja; - trgovinska i platna bilanca, devalvacija i revalvacija; - vanjskotrgovinski marketing: pojam, strateško upravljanje marketingom i proces planiranja marketinga.
Organizacija i subjekti	- znati što je tržište i koje su	- međunarodno tržište i

međunarodnoga poslovanja	<p>mu funkcije,</p> <ul style="list-style-type: none"> - znati koji se subjekti javljaju u međunarodnom poslovanju, - znati oblike prodaje robe i usluga u međunarodnom poslovanju. 	<p>međunarodna razmjena;</p> <ul style="list-style-type: none"> - osnovni oblici međunarodnoga poslovanja; - subjekti međunarodnoga poslovanja - oblici prodaje i usluga.
Vrste poslova i djelatnost međunarodnoga poslovanja	<ul style="list-style-type: none"> - znati objasniti pojedine vrste poslova u međunarodnom poslovanju, - znati temeljna obilježja izvoza, uvoza, kooperacijskih i specifičnih poslova, - znati pojasniti pojedine poslove, njihovu ulogu, važnost i budućnost u međunarodnom poslovanju. 	<ul style="list-style-type: none"> - poslovi redovita uvoza i izvoza; - izvoz - pojam, vrste, ograničenja, izbor tržišta i politika Vlade prema izvozu; - uvoz - pojam, gospodarski ciljevi, ograničenja uvoza; - kooperacijski poslovi – vrste, značajke pojedinih poslova, primjeri; - specifični poslovi - vrste, obilježja pojedinih poslova; - primjena, primjeri.
Poslovna dokumentacija	<ul style="list-style-type: none"> - znati objasniti razliku između financijskih i trgovinskih dokumenata, - znati navesti koji se dokumenti koriste kod pojedinačnih poslova i primjene. 	<ul style="list-style-type: none"> - financijski dokumenti; - robni dokumenti; - prijevozni dokumenti; - dokumenti o osiguranju robe; - ostali dokumenti.
Izvođenje vanjskotrgovinskoga posla	<ul style="list-style-type: none"> - znati kako se sklapaju ugovori u međunarodnom poslovanju, - znati kako se formiraju i ugovaraju cijene, - na primjerima treba znati izvršiti poslove izvoza, odnosno uvoza s dokumentima. 	<ul style="list-style-type: none"> - ugovaranje međunarodnoga posla; - ugovaranje cijena - kalkulacije u međunarodnoj poslovnoj praksi; - tehnika uvoznoga posla s dokumentima; - tehnika izvoznoga posla s dokumentima.
Poslovni rizici i osiguranje od rizika	<ul style="list-style-type: none"> - znati koji se rizici javljaju i na koji se način poduzeća mogu osigurati od tih rizika, - znati koje klauzule koristiti i ugovarati njihovo značenje u međunarodnom poslovanju, - znati ulogu međunarodnih trgovačkih institucija, sporova i arbitraže. 	<ul style="list-style-type: none"> - problemi pronalaženja realne veličine rizika, vrste rizika (robni financijski rizik cijena, prijevozni); - mogućnosti osiguranja od rizika; - regionalne gospodarske grupacije; - međunarodni poslovni običaji, izrazi i pravila; - međunarodne trgovačke institucije i organizacije; - međunarodni trgovački sporovi i arbitraže.

<p>Osnove vanjskotrgovinskoga i deviznog sustava Republike Hrvatske</p>	<p>- znati primijeniti osnove vanjskotrgovinskoga i deviznog sustava RH, - znati osnovne osobine tih sustava, - znati tko je sve ovlašten voditi kontrolu i evidencije vanjskotrgovinske razmjene.</p>	<p>- evidencija i kontrola u vanjskotrgovinskoj razmjeni; - međunarodni poslovi; - devizni sustav u RH; - evidencija i kontrola u vanjskotrgovinskoj razmjeni.</p>
---	--	--

Metodičke napomene:

U tijeku izvođenja nastave nastavnik učenike treba usmjeriti na povezivanje gradiva i samostalan rad. Poseban je naglasak potrebno staviti na redoslijed u obavljanju vanjskotrgovinskih poslova, poznavanje trgovačkih klauzula, raspoznavanje i značenje dokumenata u izvođenju vježbi, osobito iz tehnike poslovanja u uvozu/izvozu. Primijeniti oblik skupnoga rada i metodu simulacije drugih sudionika u ostvarivanju vanjskotrgovinskoga posla. Praćenje učenika provoditi neprestano - pisanim i usmenim oblikom provjere znanja. Poželjno je organizirati posjet pojedinim poduzećima koja se bave poslovima vanjske trgovine te međunarodnim sajmovima.

Izvori literature:

- I. Andrijanić, *Vanjskotrgovinsko poslovanje*, Mikrorad, Zagreb, 1995.
Zakon o trgovini
Zakon o bankama i deviznom poslovanju
 F. Ljubić, *Vanjska trgovina*, Školska knjiga, Zagreb, 1994.

Nastavni predmet: Prometno pravo

Razred: drugi (2.)

Razred	1.	2.	3.	4.
Broj sati	-	2 (70)	-	-

Zadatci:

- pružiti učenicima temeljna znanja iz svih grana prometnog prava, a posebice upoznati ih s:
  - osnovnim pravnim pojmovima,
  - osnovnim institutima stvarnoga prava i obvezno-pravnih odnosa,
  - formalnim i neformalnim izvorima prava,
  - osnovnim pravnim načelima,
  - osnovama primjene pravnih propisa različite pravne snage na konkretan pravni posao,
  - osnovnom strukturom ugovora kao najvažnijega pravnog posla,
  - prijevozničkim ugovorom općenito, te s ugovorima o prijevozu iz različitih grana prometa,
  - zakonitostima sklapanja ugovora, bitnim i nebitnim dijelovima ugovora,
  - pravima i obvezama ugovornih strana i sudionika u ugovorima o prijevozu,
  - važnošću i ulogom špedicije i špeditera (otpremnik) u prijevozničkoj djelatnosti,
  - stručnim izrazima i klauzulama u međunarodnoj špediciji (otpremništvu),
  - odgovornošću prijevoznika za štetu,
  - odgovornošću ostalih sudionika u prijevozničkoj djelatnosti (špeditera, skladištara),
  - ostalim ugovorima važnim u prometnim djelatnostima (ugovor o osiguranju, špediciji (otpremništvu), uskladištenju, zakupu i dr.),
  - osnovnim dokumentima u prijevozničkoj i špediterskoj (otpremničkoj) djelatnosti,
  - popunjavanjem različitih obrazaca prijevoznih isprava i dokumenata u svim granama prometa,
  - najznačajnijim nacionalnim izvorima prometnoga prava (zakonima, podzakonskim aktima, tarifama, i dr.),
  - značenjem međunarodnih organizacija za unifikaciju prometnoga prava,
  - najbitnijim konvencijama, sporazumima i međunarodnim ugovorima kao međunarodnim izvorima prometnoga prava,
  - međunarodno-pravnom regulacijom prometnih djelatnosti.
- osposobiti učenike za samostalno snalaženje u pravilnoj primjeni mnogobrojnih propisa iz područja prometnoga prava;
- naučiti ispravno hrvatsko nazivlje osnovnih pojmova, dokumenata i sudionika u prijevozničkoj djelatnosti te usporedno i nazivlje na engleskome, odnosno njemačkom jeziku, ovisno o tome koji je jezik za pojedini pojam, odnosno dokument, uobičajen u poslovnoj praksi.

Sadržaj:
2. razred

Nastavna cjelina	Očekivani rezultati	Nastavni sadržaji
Uvod – osnovni pravni pojmovi	<ul style="list-style-type: none"> - spoznati važnost poznavanja i pravilnog korištenja osnovnih pravnih pojmova, - naučiti pravilno primjenjivati usvojene pojmove poslovne komunikacije, - znati se snaći s pravnim propisima različite pravne snage i naučiti redosljed njihove primjene na konkretan pravni posao (uz poštivanje osnovnih pravnih načela). 	<ul style="list-style-type: none"> - pravo, prometno pravo, izvori prava, pravni subjekti, pravni odnos, posjed, vlasništvo, ugovor, unifikacija; - osnovna pravna načela, važna za primjenu različitih propisa.
Ugovori o prijevozu	<ul style="list-style-type: none"> - naučiti osnovne značajke ugovora općenito, te ugovora o prijevozu općenito – kako bi se mogle uočavati različitosti između ugovora o prijevozu stvari iz različitih grana prometa, - znati razliku između različitih vrsta ponuda (pojedinačne, opće), - upoznati se s jako složenom organizacijom obavljanja prijevoznike djelatnosti u pomorskome prometu, s puno subjekata koji sudjeluju u zaključivanju i realizaciji ugovora o prijevozu stvari morem, - usvojiti osnovna znanja o pravima i obvezama sudionika u prijevoznome poslu, - usvojiti osnovna znanja o prijevoznim ispravama, razlikovati vrijednosni od legitimacijskoga papira, - naučiti popunjavati prijevozne isprave i druge dokumente, 	<ul style="list-style-type: none"> - općenito o ugovorima o prijevozu stvari; - vrste ponuda (pojedinačne i opće); - vrste ugovora o prijevozu stvari u svim granama prometa; - zaključivanje, izvršenje, izmjena i prestanak ugovora o prijevozu stvari; - sudionici u prijevoznom poslu (s naglaskom na sudionike u pomorskome plovidbenom poslu, njihova prava i obveze); - cijena prijevoza (vozarina) i načini njezina formiranja u svim granama prometa; - ugovor o prijevozu željeznicom, ugovor u cestovnome prometu, ugovor u zračnom prometu, ugovor u prometu unutarnjim vodama; - prigovor; - zastara; - prijevozne i druge isprave u svim granama prometa; - tarife; - carinski poslovi i

	<ul style="list-style-type: none"> - usvojiti osnovna znanja o carinskim poslovima i dokumentima, - upoznati se s posebnom procedurom unifikacije prava i nužnošću razvoja međunarodnoga prava, posebice međunarodnih ugovora i konvencija, klauzula, te njihovom primjenom, tj. unosom u nacionalno pravo. 	dokumenti.
Odgovornost prijevoznika	<ul style="list-style-type: none"> - naučiti osnove odgovornosti za štetu općenito te razliku između subjektivne i objektivne odgovornosti za štetu i mogućnosti ograničenja odgovornosti. 	<ul style="list-style-type: none"> - općenito o odgovornosti za štetu; - subjektivna i objektivna odgovornost; - ograničenja odgovornosti; - odgovornost prijevoznika u pomorskom, željezničkom, cestovnom i zračnome prometu.
Ostali ugovori važni u prometnim djelatnostima	<ul style="list-style-type: none"> - naučiti osnove, ali i posebnosti ugovora koji se najčešće koriste u redovitom obavljanju špediterskih, odnosno agencijskih poslova. 	<ul style="list-style-type: none"> - ugovor o otpremi robe (špediciji); - ugovor o uskladištenju; - ugovor o osiguranju,; - ugovor o zakupu.
Međunarodno-pravna regulacija prometnih djelatnosti	<ul style="list-style-type: none"> - upoznati se s posebnom procedurom unifikacije prava, - spoznati nužnost razvoja međunarodnoga prometnog prava, - upoznati se s najznačajnijim međunarodnim izvorima prometnoga prava (konvencije, sporazumi, ugovori); - spoznati ulogu međunarodnih organizacija u postupku unifikacije propisa i dokumenata, - naučiti osnove i značaj <i>Incoterms 2000</i>, te koji se od 	<ul style="list-style-type: none"> - međunarodne organizacije; - međunarodne konvencije u prometu robe; - unifikacija; - <i>Incoterms 2000</i>.

	termina koriste za uvoz, odnosno za izvoz, uzimajući u obzir poželjnu odgovornost kupca, odnosno prodavatelja.	
--	--	--

Metodičke napomene:

U uvodnom se dijelu učenici uvode u razumijevanje pravne regulacije prijevoznike djelatnosti kroz saznanja o najvažnijim pravnim pojmovima na njima blizak način, bez gomilanja pravnih činjenica.

Potrebno je upoznati pravo kao neizostavnu regulativu svake uređene ljudske djelatnosti, zakone i druge izvore prava, subjekte prava, najvažnije institute stvarnoga prava i obligacija. Svladavanjem osnovnih pojmova uvodnoga dijela, učenici se postupno uvode u sadržaj obligacija upoznavanjem obilježja i svrhe svih ugovora o prijevozu, njihovih bitnih i nebitnih dijelova, ugovorenih stranaka i korisnika u prijevozu te njihova prava i obveze.

Posebna se pozornost posvećuje ugovorima u pomorske plovidbenom poslu i osobama sudionicama pomorskoga prijevoza - ne samo zbog složenosti odnosa do kojih dolazi tijekom njihova ispunjenja nego i zbog pomorske orijentacije naše domovine.

Učenici će naučiti podjelu ugovora o iskorištavanju pomorskih brodova, značajke pojedinih vrsta ugovora uzimajući u obzir teret koji se prevozi i plovidbu za koju je namijenjen, zaključivanje, izvršenje i prestanak ugovora. Svladat će također osnovna znanja o dokumentima u pomorskom prijevozu. Učenici stječu i osnovna znanja i o ostalim ugovorima koji se ne mogu realizirati bez plovidbe broda.

Budući da se prijevoz tereta obavlja u svim granama prometa, učenike je potrebno upoznati s ugovorima o prijevozu željeznicom, odnosno cestom, zrakom, morem i unutarnjim plovnim putovima.

Važan segment prijevoznikoga posla je skladištenje robe, otpremanje i osiguranje robe, te i o tim ugovorima učenici stječu osnovna znanja važna za zanimanje za koje se školuju.

Transportna je djelatnost veoma riskantna s obzirom na štetne posljedice koje može izazvati ugovornim strankama, korisnicima prijevoza i okolišu. Važno je, stoga, upoznati učenike s institutom odgovornosti za štetu, pojam štete, krivnje, kauzaliteta i ograničenjem odgovornosti koje prijevozniku omogućava da se zaštiti od preventivnih šteta.

Prijevoznika je djelatnost najvećim dijelom u funkciji međunarodne trgovine; odvija se na područjima primjene različitih zakona. Zato je važno poznavati međunarodnu regulaciju prometnih djelatnosti, značaj međunarodnih organizacija na unifikaciji propisa te osnovne propise o carinskom nadzoru u pomorske i drugom prometu.

Tijekom izvođenja nastave potrebno je logički povezivati sadržaje nastavnih cjelina, upotpunjujući ih primjerima iz prakse.

Praćenje i ocjenjivanje rada učenika provodit će se usmenim ispitivanjem na način koji omogućuje učeniku međusobno povezivanje stečenih znanja u okviru svih nastavnih cjelina, kao i usmenim ponavljanjem. Pisane provjere znanja obavljat će se putem testova znanja. Važan element u ocjenjivanju je i aktivan pristup učenika izučavanju novih nastavnih jedinica, stupanj zauzimanja u radu i komunikacija s nastavnikom.

Dopunska literatura:

- Z. Aržek, *Transport i osiguranje*, 1999.
- I. Andrijanić - Z. Aržek - D. Prebežanec - R. Zelenika, *Transportno i špeditersko poslovanje*, 2001.
- L. Horvat, *Željezničko prometno pravo*, 2004.
- V. Hlača, *Hrvatsko prometno pravo i međunarodne konvencije*, 2000.
- ***Zakon o obveznim odnosima*** (NN, br. 35/05.)
  - ***Pomorski zakonik*** (NN, br.181/04.)
  - ***Zakon o ugovorima o prijevozu u željezničkom prometu*** (NN, br. 87/96.)
  - ***Zakon o obveznim i stvarno-pravnim odnosima u zračnom prometu*** (NN, br.132/98.)
  - ***Zakon o vlasništvu i drugim stvarnim pravima*** (NN, br. 91/96.)

Nastavni predmet: Špedicija

Razred: treći (3.) i četvrti (4.)

Razred	1.	2.	3.	4.
Broj sati	-	-	2 (70)	2 (64)

Zadatci:

- shvatiti značenje, mjesto i ulogu špedicije u gospodarstvu;
- stečena znanja iz ovog predmeta učenici trebaju zaokružiti u cjelinu znanja stečenih iz stručnih predmeta iz ranijih godina;
- upoznati učenike s raznim vrstama poslova u špediciji;
- upoznati učenike s tijekom i načinom obavljanja poslova u špediciji;
- osposobiti učenike za popunjavanje dokumenata u špediciji;
- upoznati učenike s carinskim sustavom i carinskom politikom Republike Hrvatske i Europske unije;
- osposobiti učenike za uporabu carinskih tarifa;
- upoznati učenike s carinskim postupcima i načinom njihove provedbe;
- osposobiti učenike za popunjavanje dokumenata u carinskom postupku.

Sadržaj:

3. razred

Nastavna cjelina	Očekivani rezultati	Nastavni sadržaji
Općenito o špediciji	- znati značenje i ulogu špedicije, - pratiti i primjenjivati propise i pravila koji reguliraju rad špedicije, - znati primijeniti <i>INCOTERMS</i> .	- opći pojmovi u špediciji; - vrste špedicije; - konvencije, norme i propisi koji reguliraju špeditersku djelatnost; - uloga špeditera u gospodarstvu RH; - <i>INCOTERMS</i> .
Tarife u špediterskom poslovanju	- znati osnovne značajke i načine izradbe tarifa, - znati primijeniti tarife po prijevoznim granama.	- tarifna načela i pojmovi; - prijevozne tarife po svim granama prijevoza.
Glavni (osnovni) poslovi špedicije	- znati promovirati špediterske usluge, - znati obraditi upit i dati ponudu, - znati sklopiti ugovor s nalogodavcem, - znati izabrati prijevozni put i način prijevoza,	- tarifno-konjunkturni poslovi – instradacija, akvizicija, refakcije, reklamacije; - ugovor o špediciji; - operativni poslovi - poslovi uvoza, izvoza, provoza, sajamski poslovi.

	- znati proizvesti špeditersku uslugu u uvozu, izvozu, provožu te na sajmovima.	
Specijalni (posebni) poslovi špedicije	- znati posredovati pri kontroli inspekcijskih službi i organizirati kontrolu kakvoće i količine robe, - znati zaključiti ugovor o osiguranju, - znati zastupati nalogodavca u slučaju štete, - znati organizirati prijevoz i prateće poslove pri prijevozu specifičnih tereta, - znati značenje i upotrebu karneta TIR i karneta ATA.	- kontrola kakvoće i količine; - uzimanje uzoraka; - praćenje prijevoza; - osiguranje robe; - doleđivanje robe; - hranjenje i pojenje životinja; - izdavanje jamstvenih pisama; - zastupanje u slučaju havarije; - naplata robe; - leasing poslovi; - karnet TIR i karnet ATA.
Informacijski sustav u špediterskoj djelatnosti	- poznavati i primjenjivati razne informatičke sustave.	Vrste informacijskih sustava i njihovo korištenje.

4. razred

Osnove carinskoga sustava	- znati ustrojstvo carine u RH, poslove i djelokrug rada, - znati propise carinskoga sustava, -znati carinske pojmove.	- izvori carinskoga prava; - poslovi, ustrojstvo i djelokrug rada carinske službe; - temeljni propisi carinskoga sustava; - pojmovi u carinskim propisima; - zastupanje u carinskim postupcima.
Carinski dug	- znati obračunati carinski dug, - znati se koristiti carinskom tarifom, -znati važnost podrijetla robe.	- osnove za obračun carinskoga duga; - carinska tarifa; - podrijetlo robe; - carinska vrijednost robe; - obračun poreza na dodanu vrijednost i posebnih poreza.
Postupanje s robom koja se unosi u carinsko područje Republike Hrvatske	- znati postupati s robom koja se unosi u carinsko područje RH, - znati carinske postupke, - znati se osigurati za naplatu carinskoga duga, - znati slučajeve oslobođenja od naplate carinskoga duga, - znati važnost zaštite prava intelektualnog vlasništva.	- unos robe u carinsko područje RH; - carinski dopušteno postupanje ili uporaba robe; - carinski postupci - postupak provoza, postupak puštanja robe u slobodan promet, postupak izvoza; - uništenje i ustupanje robe u korist države; - osiguranje za namirenje carinskog duga; - slobodne zone; - oslobođenja od plaćanja carine; - zaštita prava intelektualnog vlasništva.

Carinski postupci s gospodarskim učinkom	- znati razloge primjene postupaka s gospodarskim učinkom, - znati obraditi sve vrste postupaka s gospodarskim učinkom	- postupak carinskoga skladištenja; - postupak unutarnje proizvodnje; - postupak vanjske proizvodnje; - postupak preradbe pod carinskim nadzorom; - postupak privremenog uvoza.
Carinski prekršaji i kaznena djela	- znati što su prekršajni postupci i znati propise o provedbi carinskih prekršajnih postupaka, - znati propisane zaštitne mjere, - znati kada se čini kazneno djelo.	- prekršajni postupak; - carinski prekršaji; - zaštitne mjere; - kaznena djela.
Primjena zakona i propisa u carinskim postupcima	- poznavati osnova zakona povezanih s carinskim postupcima.	- primjena <i>Zakona o trgovini</i> ; - primjena <i>Zakona o deviznom poslovanju</i> ; - primjena <i>Zakona o općem upravnom postupku</i> i <i>Općeg poreznog zakona</i> .

Metodičke napomene:

U trećem je razredu sadržaj ovog predmeta napravljen tako da u jednu cjelinu zaokruži znanja koja su učenici stjecali u prethodnim godinama obrazovanja, a to su *Osnove prijevoza i prijenosa, Terminali i mehanizacija, Skladišno poslovanje, Prometno pravo* i *Računalstvo*. Istodobno se nastavne cjeline dopunjuju predmetima trećeg razreda - *Ekonomikom prometa, Organizacijom prijevoza tereta* i *Agencijskim poslovima* te ih je potrebno uskladiti pri izradbi izvedbenoga programa.

U četvrtom je razredu program napravljen na način da se učenici upoznaju s poslovima carinskoga posredovanja, kao jednoga od bitnih poslova špeditera.

Sadržaj predmeta je tako ustrojen da se učenici upoznaju s carinskim poslovima i carinskim postupcima, a prvenstveno s carinskim sustavom, tj. ustrojstvom carine u Republici Hrvatskoj. Carinski sustav ne uključuje samo primjenu carinskih propisa nego i brojne druge propise koje je nužno poznavati kako bi se on pravilno provodio radi pojednostavnjenja i ubrzanja protoka robe u trgovinskom prometu.

Tijekom izvođenja nastave učenike treba usmjeravati na povezivanje prethodno obrađena gradiva iz predmeta *Špedicija* u 3. razredu, kao i gradiva iz ostalih predmeta s gradivom obrađenim u nastavnim cjelinama s aspekta carine, tj. carinskoga sustava.

U izradbi izvedbenoga programa potrebno je predvidjeti fond sati vezan uz vježbe popunjavanja carinske dokumentacije.

Nastavni predmet: Osiguranje u prijevozu

Razred: četvrti (4.)

Razred	1.	2.	3.	4.
Broj sati	-	-	-	2 (64)

Zadatci:

- spoznati značenje osiguranja robe, putnika, prijevoznih sredstava;
- naučiti posebnosti o osiguranju od odgovornosti prijevoznika, skladištara i drugih sudionika u prijevoznikom poslu;
- upoznati i usvojiti osnovne pojmove iz osiguranja;
- naučiti osnove ugovora o osiguranju;
- osposobiti se za poslove osiguranja robe, prijevoznih sredstava i osiguranje od odgovornosti;
- osposobiti se za ispunjavanje osnovnih dokumenata koji se koriste u osiguranju u prijevozu.

Sadržaj:

4. razred

Nastavna cjelina	Očekivani rezultati	Nastavni sadržaji
Općenito o prijevoznikom osiguranju	<ul style="list-style-type: none"> - razumjeti pojam i značenje osiguranja, povijest osiguranja, - upoznati organizacijske oblike osiguranja u nas i u svijetu, - naučiti osnovne značajke pojedinih organizacijskih oblika, svrhu njihova postojanja i njihove međusobne razlike.	<ul style="list-style-type: none"> - pojam i značenje osiguranja; - povijest osiguranja u prijevozu; - vrste osiguranja u prijevozu; - organizacije i zajednice osiguranja u nas i u svijetu (posebice: Hrvatski ured za osiguranje, Garancijski fond, dioničko društvo); - klubovi za uzajamno osiguranje.
Osnovni pojmovi osiguranja	<ul style="list-style-type: none"> - naučiti osnovne pojmove osiguranja kao pretpostavku za daljnje izučavanje osiguranja, - shvatiti svotu osiguranja kao jedan od elementa za izračun odštete ,	<ul style="list-style-type: none"> - svota osiguranja; - rizik; - interes; - osigurani slučaj; - premija.

	<ul style="list-style-type: none"> - razumjeti način određivanja premije osiguranja. 	
Vrste šteta	<ul style="list-style-type: none"> - znati vrste šteta u plovidbenim osiguranjima, - razumjeti razliku između stvarnoga i izvedena potpunoga gubitka te između generalne i partikularne havarije, - znati postupak likvidacije zajedničke havarije, - naučiti postupak utvrđivanja diobene osnove, izračun pojedinačnih doprinosa sudionika zajedničke havarije, - naučiti pojam, vrste i prednosti franšize i samopridržaja. 	<ul style="list-style-type: none"> - pojam štete i šetnoga događaja; - vrste štete: stvarni i izvedeni potpuni gubitak, generalna i partikularna havarija, nagrada za spašavanje, partikularni troškovi, obveza nagrade trećim osobama; - franšiza (pojam, vrste, značenje); - samopridržaj.
Ugovor o osiguranju	<ul style="list-style-type: none"> - ponoviti već stečeno znanje o ugovoru o osiguranju u predmetu <i>Prometno pravo</i>, - usvojiti nova znanja iz ugovora o osiguranju (ugovorne strane, prava i obveze iz ugovora, sklapanje ugovora, načini na koje se može izmijeniti i raskinuti), - naučiti značajke pojedinih isprava o sklopljenom ugovoru o osiguranju, te njihove prednosti u konkretnim slučajevima, - steći osnovna znanja o važnosti reosiguranja za pravnu sigurnost osiguratelja i osiguranika, te osnovna znanja o suosiguranju. 	<ul style="list-style-type: none"> - pojam i vrsta osiguranja; - ugovorne stranke; - sklapanje ugovora; - sklapanje ugovora s franšizom, te izračun odštete sa i bez ugovorene franšize; - predmet osiguranja; - ponuda osiguranja; - polica osiguranja; - list pokrića; - potvrda o zaključenom osiguranju; - vrste polica osiguranja (pojedinačna i generalna), te njihove bitne značajke; - izmjena i raskid ugovora o osiguranju; - trajanje pokrića iz osiguranja; - suosiguranje; - reosiguranje.
Likvidacija štete	<ul style="list-style-type: none"> - naučiti sve faze postupka podnošenja i rješavanja odštetnoga zahtjeva, usvojiti znanja o vođenju postupka naknade štete, 	<ul style="list-style-type: none"> - podnošenje odštetnoga zahtjeva; - dokumenti koji se prilažu uz odštetni zahtjev; - isprava o cesiji;

	<ul style="list-style-type: none"> - naučiti popunjavati uzorke, tj. dokumente u svezi s postupkom ostvarivanja prava na naknadu štete temeljem ugovora o osiguranju, - shvatiti značenje instituta subrogacije, - naučiti koristiti prednosti nagodbe i prijeboja u osigurateljskoj praksi. 	<ul style="list-style-type: none"> - pravo subrogacije; - naknada štete iz osiguranja (nagodba, regres, prijeboj potraživanja).
Osiguranje robe u prijevozu	<ul style="list-style-type: none"> - naučiti posebnosti Lloydove s.g. police, engleske pomorske police, generalne police, pojedinačne police, - naučiti ih popunjavati prema konkretnim zadacima, - znati posebnosti osiguranja u međunarodnome prijevozu, osiguranja prijevoznoga sredstva i tereta, - usvojiti osnovna znanja o institutu osiguranja od odgovornosti svih sudionika u prijevozničkom poslu, - naučiti primjenjivati institutske klauzule. 	<ul style="list-style-type: none"> - osiguranje robe kod prijevoza morem; - osiguranje prema institutskim klauzulama; - osiguranje ratnih rizika; - osiguranje rizika štrajka; - zlonamjerni čin; - Lloydova S.G. polica; - engleska pomorska polica; - osiguranje robe u prijevozu kopnom i zrakom (osiguranje međunarodnog karga, osiguranje domaćeg karga); - osiguranje prijevoznoga sredstva; - osiguranje od odgovornosti prijevoznika i drugih sudionika u prijevozničkom poslu.

Metodičke napomene:

Tijekom izvođenja nastave nastavnik učenike treba usmjeravati na povezivanje gradiva i samostalan rad. Poseban naglasak tijekom izvođenja sadržaja usmjeriti na ugovore o osiguranju u pojedinim granama prometa. Potrebno je predvidjeti i odgovarajući fond sati za vježbe ispunjavanja prijave osiguranja, odštetnih zahtjeva i ostalih dokumenata u osiguranju. Dio sadržaja ovog predmeta se praktično ostvaruje u okviru predmeta *Praktična nastava*.

Nastavni predmet: Agencijski poslovi

Razred: četvrti (4.)

Razred	1.	2.	3.	4.
Broj sati	-	-	-	3 (96)

Zadatci:

- usvojiti temeljna znanja o značaju i vrsti agencijskih poslova;
- osposobiti učenike za obavljanje agencijskih poslova;
- upoznati kretanje saopćenja i dokumentacije u agencijskom poslovanju.

Sadržaj:

4. razred

Nastavna cjelina	Očekivani rezultati	Nastavni sadržaji
Općenito o agencijskom poslovanju	- poznavati ekonomsku potrebu za pomorskim i zrakoplovnim agentom, - znati propise o agentu.	- opći pojmovi; - ekonomska potreba pomorskoga i zrakoplovnog agenta; - pravni propisi o agentu.
Pomorski agent	- znati vrste i podjele pomorskog agenta, - znati prava, dužnosti i odgovornosti pomorskog agenta.	- vrste pomorskog agenta; - podjela prema poslovima koje obavlja; - podjela prema nalogodavcu; - podjela prema načinu imenovanja; - prava, dužnosti i odgovornosti pomorskog agenta.
Poslovi pomorskog agenta	- znati poslove pomorskog agenta.	- poslovi zastupanja; - prihvati i otprema broda; - zastupanje broдача; - poslovi posredovanja; - poslovi pomaganja zapovjedniku broda; - ostali poslovi.
Ugovor o pomorskoj agenciji	- znati način nastanka ugovora, elemente i stranke iz ugovora o pomorskoj agenciji.	- nastanak ugovora; - stranke iz ugovora; - bitni elementi i forma ugovora.
Organizacija poslovanja pomorskih agencija	- poznavati ustrojstvo rada agencije i njezinih dijelova, - znati tarife pomorskih agencija.	- unutarnja organizacija; - rad agencije i njezinih dijelova; - tarife pomorskih agencija.
Agent u zračnom prometu	- poznavati vrste, prava, dužnosti i odgovornosti	- vrste agenata u zračnom prometu; - prava, dužnosti i odgovornosti

	agenta u zračnom prometu.	agenta.
Poslovi agenta u zračnom prometu	- poznavati prihvati i rukovanje teretom, - znati zastupati avioprijevoznika, - znati posredovati pri sklapanju ugovora.	- korištenje priručnika i tarifa u zračnom prometu; - rukovanje teretom u zračnom prometu; - prihvati tereta; - zastupanje avioprijevoznika; - posredovanje pri sklapanju ugovora o iskorištavanju zrakoplova; - posredovanje pri osiguranju u zračnom prijevozu; - ostali poslovi.
Ugovor o agenciji u zračnom prometu	- znati kako nastaje, koja je svrha i koje su stranke iz ugovora o zrakoplovnoj agenciji.	- nastanak i svrha ugovora o zrakoplovnoj agenciji; - stranke iz ugovora.
Organizacija poslovanja u zrakoplovnoj agenciji	- poznavati ustrojstvo rada zrakoplovne agencije i njezinih dijelova.	- unutarnje ustrojstvo zrakoplovne agencije; - rad agencije i njezinih pojedinih dijelova.

Metodičke napomene:

Tijekom izvođenja sadržaja nastavnik treba učenike usmjeravati na povezivanje gradiva i samostalan rad. Poseban naglasak treba staviti na primjere iz prakse, pa je takve slučajeve potrebno obraditi metodom simulacije, kao na primjer:

- pretvaranje naloga za osiguranje broskog prostora/prostora u zrakoplovu uz poziv brodarima/avioprijevoznicima da prezentiraju svoje ponude,
- formiranje i izbor najpovoljnije ponude (s posebnim zahtjevom da ona sadrži temeljne elemente za zaključivanje ugovora),
- usklađivanje želja naručitelja i mogućnost brodara/avioprijevoznika, prihvaćanje ponude i izradba ugovora o prijevozu,
- izradba vremenske tablice na temelju podataka o iskazu (zapisnik) o činjeničnom stanju s posebnim zahtjevom točnog računa dangubnine ili nagrade za uštedu,
- izradba računa otpreme na temelju zadanih naručenih usluga, lučkih i agencijskih tarifa i računa.

Dio sadržaja ovog predmeta predviđa se praktično ostvariti u obliku predmeta *Praktična nastava*.

Nastavni predmet: Logistika

Razred: treći (3.) i četvrti (4.)

Razred	1.	2.	3.	4.
Broj sati	-	-	2 (70)	2 (64)

Zadatci:

- shvatiti značenje, mjesto i ulogu logistike u gospodarstvu;
- upoznati učenike s elementima logističkog sustava;
- upoznati učenike s planiranjem logističke strategije;
- upoznati učenike o aktivnostima špeditera kao logističkog operatera;
- upoznati učenike s važnošću informacijskih sustava u logistici.

Sadržaj:

3. razred

Nastavna cjelina	Očekivani rezultati	Nastavni sadržaji
Općenito o logistici	- znati pojam logistike, čimbenike koji utječu na razvoj logistike, ulogu i zadatke poslovne logistike.	- pojam logistike; - čimbenici razvoja logistike; - središnja uloga logistike; - poslovna logistika; - logistika u funkciji racionalizacije i marketinga.
Elementi logističkog sustava	- znati načine proučavanja elemenata koji čine logistički sustav.	- elementi logističkog sustava; - mikro i makro logistički sustav.
Logistički podsustavi	- znati osnovne logističke podsustave te značajke svakog od njih.	- logistika nabave; - intralogistika; - logistika distribucije; - poslijeprodajna logistika; - rasterećujuća ili ekološka logistika.
Logističke organizacije	- znati organizirati učinkovit integrirani logistički sustav, - znati planirati logističku strategiju (četiri koraka), - znati kako logistika pridonosi boljem položaju na tržištu te zadavati logističke ciljeve u skladu s politikom poduzeća.	- upravljanje integriranom logistikom; - strateško logističko planiranje; - troškovi logistike.
Logistički lanci	- znati logistički lanac, tokove kretanja robe,	- značajke logističkih lanaca; - interakcija sudionika u prijevozu

	komunikacije i dokumente u prijevozu robe.	robe; - špediter kao logistički operater.
Logistički informacijski sustav	- znati osnovne elemente informacijskog sustava, prikupljati podatke za potrebe logističkog sustava, mogućnost povezivanja informacijskih sustava, načini komuniciranja u logističkome informacijskom sustavu.	- procesi u logističko-informacijskom podsustavu; - kartoteke, datoteke, baze i banke podataka; - komuniciranje u logističko-informacijskom sustavu.

4. razred

Logistički transportni lanci	- znati izgled i obilježja logističkih lanaca po vrstama prometa, - znati virtualnu logistiku.	- logistički transportni lanac u cestovnom prometu; - logistički transportni lanac u pomorskom prometu; - logistički transportni lanac u željezničkom prometu; - logistički transportni lanac u zračnom prometu; - logistički transportni lanac u telekomunikacijskom prometu; - logistički transportni lanac u kombiniranom prometu; - logistički transportni lanac u intermodalnom prometu; - logistički transportni lanac u prometu na unutarnjim plovnim vodama; - pojam, nedostaci i prednosti virtualne logistike.
Pojam distribucije	- znati značenje i ulogu distribucije u kretanju roba, - znati odnos logistike i distribucije te proizvodnje i distribucije.	- pojam distribucije; - mjesto distribucije; - vrste kanala distribucija.
Kanali distribucije	- znati ulogu i važnost kanala distribucije, izabrati kanal distribucije.	- uloga i važnost kanala distribucije; - vrste kanala distribucije.
Organizacija logistike i distribucije u poduzeću	- znati organizaciju logistike, usluge i elemente logističko-distribucijskih centara, modele prijama i otpreme robe, povezanost	- modeli organizacije logistike i distribucije; - elementi logističko-distribucijskih centara; - povezanost logističko-distribucijskih

	logističko-distribucijskih centara i tržišta.	centara s tržištem.
Međunarodni logistički i distribucijski sustavi	- znati promatrati logistički proces s međunarodnog aspekta, -znati sudionike međunarodnih logističkih procesa, čimbenike koji utječu na međunarodni logistički i distribucijski sustav, te modele (njih četiri) organizacije logističkih i distribucijskih sustava.	- pojam i značenje međunarodnih logistike i distribucije; - modeli organizacije međunarodne logistike i distribucije.

Metodičke napomene:

U trećem razredu pristup pri ostvarivanju ovog programa treba biti multidisciplinarnan, jer je sadržaj predmeta tako ustrojen da učenici povežu znanja stečena kroz stručne predmete obrađivane u prethodnim godinama i shvate značaj logistike. Predmet je usko povezan s predmetom *Špedicija*, tako da trebaju biti u korelaciji.

Pri izradbi izvedbenoga programa obvezatno treba predvidjeti fond sati vezan uz vježbe te ostvarivanje dijelova programa kroz referate učenika.

U četvrtom razredu pristup pri ostvarivanju ovog programa treba biti enciklopedijski, jer je sadržaj predmeta tako ustrojen da učenici zaokruže sva dosad stečena znanja u jednu cjelinu. Predmet je koncipiran da bi učenici shvatili kompatibilnost logistike i distribucije. Posebna je pozornost posvećena razgraničenju logističkoga sustava, kanalima, troškovima i sudionicima distribucije.

Pri izradi izvedbenoga programa obvezatno treba predvidjeti fond sati vezan uz vježbe te ostvarivanje dijelova programa kroz referate učenika.

Nastavni predmet: Praktična nastava
Razred: treći (3.) i četvrti (4.)

Razred	1.	2.	3.	4.
Broj sati	-	-	3 (105)	7 (224)

Zadatci:

- osposobiti se za rad na siguran način;
- osposobiti se za rukovanje uredskom tehnikom;
- osposobiti se za poslove skladišnoga poslovanja;
- upoznati učenike s prijevoznim sredstvima i mehanizacijom koja su u dodiru s terminalom;
- osposobiti učenike za obavljanje poslova u međunarodnoj špediciji, agenciji i prijevoznikom osiguranju;
- shvatiti važnost međusobne suradnje, radne discipline te točnosti, preciznosti i urednosti pri obavljanju špediterskoga posla.

Sadržaj:
3. razred

Nastavna cjelina	Očekivani rezultati	Nastavni sadržaji
Mjere zaštite na radu	- znati izvore opasnosti i sredstava zaštite na radu.	- izvori opasnosti; - mjere zaštite.
Uredsko-tehnički poslovi	- znati opremu radnog mjesta, - znati obavljati osnovne uredske poslove.	- upoznavanje učenika s radnim mjestom; - upoznavanje učenika s uredsko-tehničkim poslovima.
Rad u terminalu / skladištu / luci	- znati opremu radnog mjesta, - znati obavljati osnovne poslove u terminalu / skladištu / luci, - poznavati dokumentaciju koja se koristi u terminalu / skladištu / luci i znati je popunjavati, -znati značajke i mogućnosti prijevoznih sredstava koja su u dodiru s terminalom, - poznavati značajke prekrcajne mehanizacije te je znati primijeniti u pojedinim slučajevima.	- upoznavanje učenika s radnim mjestom; - upoznavanje učenika s poslovima terminala/skladišta/luke; - vođenje dokumentacije u terminalu/skladištu/luci; - upoznavanje učenika sa značajkama prijevoznih sredstava koja su u dodiru s terminalom; - upoznavanje učenika sa značajkama prekrcajne mehanizacije.

4. razred

Špediterski poslovi	<ul style="list-style-type: none"> - znati opremu radnog mjesta, - znati obaviti konkretne zadatke špeditera, - poznavati dokumentaciju koju koristi špediter u svojim poslovima te je znati popunjavati i izdavati, - znati primijeniti informacijske sustave u špediterskom poslovanju.	<ul style="list-style-type: none"> - upoznavanje učenika s radnim mjestom; - rad na konkretnim zadacima špedicije:<ul style="list-style-type: none"> - upit, - ponuda, - opoziv robe, - akvizicija, - instradacija, - dispozicija, - zaključivanje ugovora, - organizacija prijevoza robe, - pribavljanje prijevoznih isprava, - izradba dokumentacije za carinjenje robe, - poslovi vezani uz carinjenje robe; - primjena informacijskih sustava u špediciji.
Agencijski poslovi	<ul style="list-style-type: none"> - znati opremu radnog mjesta, - upoznati se s unutarnjom organizacijom agencije, - znati organizirati prijevoz bilo kojim vidom prometa te izrađivati i popunjavati dokumentaciju za otpremu, - znati operativne poslove pomorskoga i zrakoplovnog agenta, - znati popunjavati isprave koje se koriste u pomorskoj i zračnoj luci.	<ul style="list-style-type: none"> - upoznavanje učenika s radnim mjestom; - unutarnja organizacija agencije – organizacija poslovanja; - organizacija prijevoza morem/zrakom/kopnom; - poslovi oko ukrcaja/iskrcaja robe; - izradba dokumentacije za otpremu.
Poslovi prijevozničkih osiguranja	<ul style="list-style-type: none"> - znati opremu radnog mjesta, - naučiti razlike između opće i pojedinačne police, - znati popunjavati police osiguranja.	<ul style="list-style-type: none"> - upoznavanje učenika s radnim mjestom; - usporedba pokrića i trajanja uvjeta osiguranja; - razlika između pojedinačne i opće police; - popunjavanje polica osiguranja.

ZAVRŠNI ISPIT

Sukladno članku 17. *Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o srednjem školstvu* (NN, 81/05.) obrazovanje učenika završava polaganjem državne mature.